

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év június hó 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A rágalmazás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a magánvádló által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győri Városi Bíróság B.250/2007/3. számú végzését és a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Bf.180/2007/2. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 3.600,- (háromezer-hatszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Győri Városi Bíróság a 2007. április hó 25. napján - a tárgyalás előkészítése keretében - meghozott B.250/2007/3. számú végzésével a rágalmazás vétsége miatt a feljelentettel szemben indított büntetőeljárást megszüntette.

A magánvádló feljelentése szerint ő 2006. novemberében az Építési Irodánál átminősítési kérelmet nyújtott be a műteremnek lakássá történő átminősítése végett. A hatóság hiánypótlásként a tulajdonostársak hozzájárulásának becsatolását kérte. 55-en (a tulajdonostársak 5 %-a) az átminősítéshez nem járultak hozzá, ezért 2006. december 15-én a társasházban megbeszélésre került sor. Azon - mások mellett - részt vett V. J.-né, ifj. B. M., valamint ez

utóbbi jogi képviselőjeként az ügyvéd foglalkozású terhelt. A jelenlévők között telekvásárlással kapcsolatban vitára került sor. A vita sorára terhelt olyan tartalmú kijelentést tett, hogy a V. család a telek megvételekor „lezsírozta” - az általa meg nem nevezett - hatóságot.

Ez utóbbi kijelentés miatt tett feljelentést a magánvádló, amely szerint ez a magatartás „kisebbségellenes, szegényellenes, romaellenes, rasszista magatartás”. Azt kérte a bíróságtól, hogy a terheltet súlyos büntetéssel sújtsa, és ügyvédi tevékenységét vonja meg.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a feljelentett kijelentésében konkrét tényállítás nem történt. A feljelentett nem jelölte meg azt a hatóságot, ahol a magánvádló esetlegesen bármilyen jogtalan előnyhöz jutott volna. A feljelentésben szereplő kitétel inkább egy, a „szlengben” használt olyan kifejezés, amely a vita hevében általános érvénnyel hangozott el, és amely nem alkalmas a becsület csorbítására, ezért a rágalmazás vétsége nem valósult meg.

A magánvádló fellebbezése folytán másodfokon eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2007. augusztus hó 31. napján tartott tanácsülésen meghozott Bf.180/2007/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta azzal, hogy az ügy iratait a szabálysértési eljárás lefolytatása céljából Szombathely Megyei Jogú Város jegyzőjének megküldi.

A megyei bíróság álláspontja szerint a feljelentettnek tulajdonított kijelentés az átlagember számára azt jelenti, hogy valamit előre elintézt úgy, hogy neki megfelelő döntés szülessen. Jelentheti azt is, hogy az elintézés során nem minden a szabályoknak megfelelően történik, ezért ez a kifejezés a becsület csorbítására alkalmas lehet.

A rendelkezésre álló adatok szerint a kijelentés megtételére a feljelentő magánéletével összefüggően került sor nyolc ember jelenlétében, ezért - a Btk. 180. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában - helyesen szüntette meg a városi bíróság az eljárást bűncselekmény hiányában.

Az alkalmazott kijelentés ugyanakkor alappal veti fel a becsületsértés szabálysértésének [Sztv. 138. § (1) bek.] a megállapíthatóságát, ezért a megyei bíróság az elsőfokú végzés helybehagyása mellett a feljelentést az elkövetés helye szerint illetékes város jegyzőjének a szabálysértési eljárás lefolytatása végett megküldte.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a magánvádló nyújtott be felülvizsgálati indítványt a terhelt elmarasztalása érdekében.

Az indítvány szerint a bíróságok tisztességtelen eljárások során hoztak jogász végzettségű szakmatársuk védelmében eljárást megszüntető végzést.

Az iratok alapján megállapítható, hogy a terhelt milyen szöveggörnyezetben mondta el a V. család által történt lezsírozást, a rágalmazással és a korrupcióval való megvádolásukat.

A megyei bíróság elbagatellizálta az egész bűncselekményt, és azt szabálysértési eljárásra utalta vissza Vas megyébe, Szombathely főjegyzőnek.

A feljelentő összességében a négy bíróság „tisztességtelen” eljárását panaszolta és a terhelt szigorú elmarasztalását kérte.

A védő a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a magánvádló a felülvizsgálati indítványát fenntartotta és szóban is megindokolta. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor azt állította, hogy nem állapítható meg a lezsírozással érintett hatóság. Senki számára nem volt kétséges soha, hogy az építési irodáról volt szó.

Törvénysértően jártak el a győri bíróságok, amikor az értelmező szótárra hivatkozással hozták meg döntésüket. Méltatlan, hogy a feljelentésben sérelmezett kijelentést a zsírozással hozták összefüggésbe.

A nyilvános ülésen a védő előadta, hogy a másodfokú bíróság nem sértette meg a büntető anyagi és eljárási jog szabályait. Nem azt állapította meg, hogy a feljelentett által tett kijelentés nem törvénysértő, csupán azt, hogy a becsületsértés vétségének tényállásában meghatározott további tényállási elemek hiányában bűncselekmény nem valósult meg. Az általa is becsületsértőnek talált kijelentés miatt azonban szabálysértési eljárást kezdeményezett és az ügy iratait az eljárás lefolytatására illetékes szabálysértési hatóságnak megküldte. Mivel pedig ún. abszolút hatályú eljárási szabálysértés sem valósult meg, ezért a védő a jogerős megszüntető végzés hatályában fenntartását indítványozta.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele

mellett egyrészt a felülvizsgálati indítványban megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bek.] bírálta felül.

Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a védő nyilatkozatát alaposnak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvány elbírálása során abból indult ki, hogy a Be. 423. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül. Ennél fogva a kötelezően irányadó jogerős ítéleti tényállás alapul vételével kell és lehet állást foglalni a rendkívüli jogorvoslat tárgyában.

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Erre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a magánvádló felülvizsgálati indítványát érdemben bírálta el.

A Legfelsőbb Bíróság észlelte, hogy bár a magánvádló felülvizsgálati okra hivatkozott, a megszüntető határozatban kifejtett anyagi jogi érvekkel szembeni kifogásait nem adta elő. Sem írásbeli indítványában, sem a nyilvános ülésen nem hivatkozott olyan indokokra, amelyek a becsületsértés szabálysértése helyett a Btk. 180. §-ának (1) bekezdésében meghatározott becsületsértés vétségének a megállapítását indokolnák.

A Legfelsőbb Bíróság - a másodfokon eljáró megyei bírósággal egyezően - azt állapította meg, hogy a feljelentésben megjelölt kifejezés használata alkalmas lehet a kijelentéssel érintett becsületének a csorbítására.

A becsület csorbítására alkalmas lehet ugyanis minden olyan kifejezés, amely az emberi méltóságot sérti. A becsületsértés pedig megvalósul olyan kifejezés használatával is, amely nem utal közvetlenül tényre, amelyből nem lehet meghatározott eseményre, történésre következtetést levonni.

A közigazgatási vagy más hatóság előtt folyamatban lévő ügy „lezsírozása” az eljáró hatóság döntési jogának, illetve a folyamatban lévő ügy elbírálásának meg nem engedhető befolyásolását jelenti. A hatóság meg nem engedhető - mert jogszabálysértő, vagy az alapvető etikai normákkal ellentétes - befolyásolása révén

biztosítja az így eljáró személy számára megfelelő döntés meghozatalát.

A „lezsírozás” nem eredményezi feltétlenül, hogy a hatóság által hozott döntés nem felel meg maradéktalanul a jogszabály rendelkezéseinek, de lehet ilyen, tehát a kifejezett jogszabálysértésben megnyilvánuló következménye is. Miután a lezsírozásként értékelhető befolyásolás mindenki számára tilos és erkölcsileg is elítélendő, az ilyen kijelentés alkalmas lehet annak a becsületének a csorbítására, akit ilyen cselekménnyel illetnek.

A becsület csorbítására alkalmas kifejezés használata azonban csak a Btk. 180. §-ában foglalt feltételek mellett valósíthatja meg a becsületsértés vétségét.

A Btk. 180. §-ának (1) bekezdése szerint, aki a 179. § esetén kívül mással szemben

a) a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben,

b) nagy nyilvánosság előtt

a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

A másodfokon eljáró megyei bíróság helyesen utalt arra, hogy a feljelentés szerint a sértő kijelentés használatára a magánvádló magánéletről összefüggésben került sor. A Btk. 180. §-a (1) bekezdésének a) és/vagy b) pontjában írt feltételek nem valósultak meg, azok fennállását a feljelentő sem állította. Nem tévedtek ezért az eljáró bíróságok, amikor azt állapították meg, hogy a feljelentésben írt cselekmény valósága esetén sem alkalmas a Btk. 180. §-ában meghatározott becsületsértés vétségének a megállapítására, s ezért az eljárást megszüntették.

A Legfelsőbb Bíróság csupán utal rá, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bírósági eljárás megszüntetését követően lefolytatott szabálysértési eljárásban megvalósult esetleges eljárási vagy más szabálysértések vizsgálatára nincs törvényes lehetőség.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat – a Be. 426. §-a alapján – a hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján az állam viseli.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten

előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

Budapest, 2009. június hó 25. napján.

Dr. Schäfer Annamária s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Csere Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné